ב"ה • ערב שבת־קודש פרשת דברים / חזון • ז' במנחם־אב ה'תשס"ח • 8.8.08 • הגיליון השבועי לכל יהודי • גיליון מס' 1127

שיחת השבוע

חב"ד יוצא לאור על־ידי צעירי־אגודת־חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף־יצחק אהרונוב

מתוך החורבן באה הצמיחה

תשעה באב הוא יום של אבל וכאב, אך גם של אמונה וציפייה. מאמינים אנו אמונה שלמה, כי תכלית כל הירידות להוביל אותנו לעלייה הגדולה מכולן

פתאום, בעיצומה של חופשת הקיץ, כאשר המונים מבלים להנאתם, העם היהודי מתעטף באבל שמתגבר והולך, עד שהוא מגיע לשיאו בתשעה באב. בימים האלה לא מסתפרים, לא עורכים חתונות, לא מתחילים התחלות חדשות. אלה ימים שבהם אנחנו מתכנסים בתוך עצמנו, ומהרהרים בצרות ובייסורים שפקדו את העם היהודי לדורותיו.

תשעה באב מנקז אליו את כל הצער והכאב שעבר העם היהודי באלפי שנות קיומו. זה יום צום, שבו לא אוכלים ולא שותים, לא מתרחצים, ואפילו לא מברכים איש את רעהו בשלום. זה יום הזיכרון הכואב ביותר שלנו.

חמישה אירועים

חז"ל מציינים חמישה דברים שאירעו ביום הזה:

נגזרה הגזרה על בני דור המדבר שלא ייכנסו לארץ־ישראל. זה היה לאחר שהעם התפתה למרגלים, שהוציאו את דיבת הארץ רעה, ובני־ישראל בכו: "לו מתנו בארץ מצרים או במדבר הזה". אמר להם הקב"ה: "אתם בכיתם בכייה של חינם, ואני אקבע לכם בכייה לדורות".

ואכן, ביום הזה חרב בית־המקדש הראשון בשנת ג'של"ח (לפני אלפיים וארבע־מאות ושלושים שנה). בית־המקדש הראשון עמד ארבע־מאות ועשר שנים, ונחרב בידי נבוכדנצר מלך בבל. הוא גם הגלה את העם לבבל, לגלות שנמשכה שבעים שנה.

בתשעה באב נחרב בית־המקדש השני, בשנת ג'תתכ"ח (לפני אלף ותשע־מאות ושלושים שנה). בית־המקדש השני עמד ארבע־מאות ועשרים שנה, והחריבוהו הרומאים, בפיקודו של טיטוס. בעקבות החורבן הזה יצא העם היהודי לגלות הארוכה שעדיין לא בא קיצה.

חמישים ושתיים שנה אחרי החורבן אירע עוד אירוע מכאיב: נפילת ביתר. גם העיר ביתר נפלה בתשעה באב, תוך טבח נורא בבני העיר. בעקבות נפילתה של ביתר התפזרה גם שארית הפליטה שנותרה בארץ־ישראל.

ביום הזה ביצע המלך הרומאי טורנסרופוס הרשע פעולה שנועדה לבטא סופית את חורבנה של ירושלים, והוא חרש אותה במחרשה והשמיד כל זכר לתפארתה. בכך התקיימה הנבואה הקשה: "ציון שָׂדֶה תֵּחָרֵשׁ".

במשך הדורות קרו עוד אירועים מצערים בתשעה באב, והקשה מכולם – גירוש ספרד. זה קרה לפני חמש־מאות ושש־עשרה שנים, כאשר פרדיננד מלך ספרד גזר שעד 2 באוגוסט (1492) לא תישאר רגל יהודית על אדמת ספרד. אותו יום – תשעה באב היה.

לפני שלוש שנים חווינו עוד אירוע קשה וכואב, שאף הוא נקבע לתשעה באב. יום זה היה היום האחרון שבו נדרשו תושבי חבל עזה לעזוב את בתיהם. רובם ככולם נשארו בבתיהם מתוך אמונה עמוקה שלא ייתכן כי יהודים יעוללו פשע כזה לאחיהם. אך כעבור כמה ימים גורשו בכוח, ועשרות יישובים פורחים הוחרבו, ונעשו מחנות אימונים למחבלי החמאס.

הסימנים התממשו

על כל האירועים הכואבים הללו אנחנו אבלים בתשעה באב, אך אנו גם זוכרים את דברי חז"ל, שבתשעה באב, ביום החורבן עצמו, נולד משיח. משמעות הדבר, שמתוך החורבן צומחת הגאולה. איננו יכולים להבין את מהלכי ההשגחה העליונה, אבל מאמינים אנו אמונה שלמה, כי תכלית כל הירידות הללו להוביל אותנו לעלייה הגדולה מכולן.

לכן תשעה באב הוא גם יום של ציפייה. אין אומרים בו תחנון, משום שאנו יודעים כי עתיד היום הזה להיות יום חג ומועד. היו קהילות יהודיות שבצוהרי יום תשעה באב היו מנקים את הבית ומכינים אותו לקראת משיח־צדקנו.

ואם כך בכל הדורות, על־אחת־כמה־וכמה בימינו אלה, כאשר התממשו כל הסימנים שנתנו הנביאים וחז"ל על ימי 'עקבתא דמשיחא'. ברור אפוא שאנו קרובים מאוד לגאולה האמיתית והשלמה, ויהי־רצון שכבר השנה יהיה תשעה באב יום ששון ושמחה.

ספרים

חומש דברים

מהדורת לבייב

בהוצאת קול מנחם

מהדורה חדשה של חמישה חומשי תורה, עם הפירושים הבסיסיים המלאים, ואוסף פירושים מגדולי המפרשים ומתורתו של הרבי מליובאוויטש. בעקבות כרך בראשית מופיע עתה כרך דברים. הפצה: **חיש**, טל' 03־9600770.

תבנית הבית

מאת אליעזר־מרדכי בן־שם

בהוצאת המחבר

ספר מקיף על מבנה בית־המקדש. הוא מבאר את הפסוקים העוסקים במקדש בספר מלכים ויחזקאל ואת המשניות במסכת מידות, בסיוע איורים. הפצה: יפה נוף, י' פוזן. טל' 02־5725474.

משנה תורה בכרך אחד

מאת הרמב"ם

בהוצאת מפעל משנה תורה

מהדורה חדשה של משנה תורה בכרך אחד, בגודל בינוני, מנוקדת ומדוייקת על פי כתבי־יד, ובראשם מהדורת הרב קאפח. סימונים מיוחדים ללומדי הרמב"ם היומי. טל' 050־3767003.

אוצר סגולות הרבי

ליקט וערך הרב יואב למברג

בהוצאת המחבר

ליקוט מקיף משיחותיו ומאיגרותיו של הרבי מליובאוויטש על דרכי סגולה לבריאות, לפרי־בטן, לפרנסה, להצלחה וכו'. 242 עמ'. טל' 03־9606018.

זמני השבוע

	ירושלים	תל־אביב	חיפה	באר־שבע	אילת	ניו־יורק
כניסת השבת	6:54	7:09	7:02	7:10	7:07	7:45
צאת השבת	8:08	8:10	8:11	8:09	8:04	8:46

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר־חב"ד 60840
טל' 072־2770100 • **פקס** 03־9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

"מפי עצמו" וברוח־הקודש

לקראת הכניסה לארץ־ישראל אמר משה רבנו לעם־ישראל את חומש דברים. על חומש זה אומרת הגמרא, שמשה אמרו "מפי עצמו". ברור שאין הכוונה לומר שהחומש הזה לא ניתן חלילה מפי הגבורה, אלא כפי שמפורש ב'תוספות', שאמנם משה רבנו אמר זאת "מפי עצמו", אך "ברוחה הקודש".

כלומר, בארבעת החומשים הראשונים העביר משה רבנו את דברי הקב"ה לעם־ישראל כשליח בלבד, בלי ששכלו יעמוד באמצע, אך בחומש דברים התלבשה השכינה במוחו ובמחשבתו של משה, ומשה אמר את הדברים כפי שבאו "מפי עצמו", אם כי ברור שכל מילה הייתה ברוח־הקודש, כמאמר "שכינה מדברת מתוך גרונו של משה".

יותר לבושים

השינוי הזה נדרש דווקא לקראת הכניסה לארץ־ישראל. בהיותם במדבר היו מנותקים מענייני העולם, וחיו חיים על־טבעיים. לכן היו יכולים לקבל את דברי הקב"ה כפי שהם בטהרתם. אולם בהיכנסם לארץ־ישראל, שבה עליהם לעסוק בענייני העולם, שוב לא יכלו לקבל את דברי הקב"ה, אלא כשהם עוברים דרך דרגת־ביניים, והיא ההתלבשות בשכלו של משה.

מצב זה נמשך אחר־כך בכל דור ודור: ככל שנתמעטו הדורות בא הדיבור האלוקי בלבושים רבים יותר ויותר, כי כדי שהאור האלוקי יוכל להגיע לדור נחות יותר, עליו להתלבש בלבושים רבים יותר.

עלייה מהירידה

מוסבר בתורת החסידות, שאמנם החיים בארץ־ישראל נראים ירידה לעומת החיים במדבר, אולם האמת היא שדווקא שם טמון העילוי הגדול ביותר. על כך נאמר "טובה הארץ מאוד מאוד", שכן דווקא על־ידי קיום המצוות בארץ־ישראל מגיעים אל הבלי־גבול האמיתי ("מאוד מאוד").

בדומה לזה גם בתורה – במבט ראשון נראה שבספר דברים יש ירידה לעומת הספרים הקודמים (מכיוון שמשה "מפי עצמו" אמרו), וכך חידושי־התורה והתקנות שתיקנו חכמי־ישראל בכל דור ודור הם לכאורה בדרגה פחותה מהתורה שבכתב. אולם האמת היא שהאור האלוקי הטמון בספר דברים, וכמו־כן בחידושים ובתקנות של חכמי־ישראל – הוא אור נעלה ביותר, ודווקא על־ידי שעוסקים בהם ומקיימים אותם זוכים לכל העליות המופלאות של ימות המשיח.

עד היום האחרון

עניין זה נרמז בכך, שבסיום חומש דברים מסופר שהקב"ה הראה למשה את כל הארץ, "עד הים האחרון". חז"ל פירשו, ש"הים האחרון" רומז ל"עד היום האחרון... עד שיחיו המתים". שכן דווקא על־ידי ספר 'משנה תורה', שעניינו דבר ה' כפי שנתלבש במשה רבנו, מגיעים לסיום כל העבודה, עד "היום האחרון".

כך על־ידי לימוד תורתם ומילוי הוראותיהם של ממשיכיו של משה רבנו, 'אתפשטותא דמשה', בכל דור ודור, ותלמידי־החכמים שבכל הדורות – משיגים את הגילויים האלוקיים המופלאים שיהיו ב"יום האחרון", בתקופת העתידה לבוא בקרוב ממש על־ידי משיח־צדקנו.

(לקוטי שיחות כרך ד, עמ' 1089)

מן המעיין תשעה באב | *מאת הרב אליעזר ברוד*

מגילה זמנית

כל המגילות נכתבות על קלף, חוץ ממגילת איכה, הנקראת מן החומש. זאת, משום שבכל יום אנו מקווים להיגאל מן הגלות ולהפוך את יום החורבן ליום שמחה, ואילו כתבו את מגילת איכה על קלף, היה נראה שאנו מתכוננים חלילה להשתמש בה שנים רבות.

(הלבוש)

כוח האחדות

"היו צריה לראש" (איכה א,ה). אויבינו הצליחו לנצחנו מפני שהם התאחדו בהנהגת ראש אחד, שכולם שמעו בקולו, ואילו אנחנו, לדאבוננו, התפלגנו לכיתות, בהנהגת ראשים שונים, שנלחמו זה בזה. זו הייתה הסיבה הראשונה לאסוננו הגדול.

(החיד"א)

בהעדר שלום

"ותזנח משלום נפשי, נשיתי טובה" (איכה ג,יז). למה "נשיתי טובה"? – משום שזנחתי את השלום, מפני שאין אצלנו שלום ואחדות.

(חתם סופר)

הסיחו דעת מירושלים

"ציווה ה' ליעקב סביביו צריו, הייתה ירושלים לנידה ביניהם" (איכה א,יז). הואיל והתרחקו ישראל מירושלים והסיחו דעתם ממנה, ציווה ה' לשונאי־ישראל שיזכירו לו את ירושלים בכל שעת כושר.

(רבי מרדכי בנט)

משיח בתוך החורבן

"אני הגבר ראה עני בשבט עברתו" (איכה ג,א). חז"ל אומרים כי בתשעה באב נולד משיח, הנקרא 'עני' – "עני ורוכב על חמור". על כך רומז הכתוב, שבעיצומו של "שבט עברתו", בעיצומו של החורבן הנורא, כבר ראה את ה"עני" – את הניצוץ של משיח.

(רבי אורי מסטרליסק)

למי החרפה

"ייתן למכהו לחי ישבע בחרפה" (איכה ג,ל). המילים "ישבע בחרפה" אינן מכוונות על מי ש"ייתן למכהו לחי", אלא למכה. החרפה היא למי שמְעַנה בני־אדם ולא למעוּנה.

(האריז"ל)

אין רע יורד מלמעלה

"מפי עליון לא תצא הרעות והטוב" (איכה ג,לח). אין הקב"ה עושה רעה לשום אדם, אלא כשאינו משגיח עליו – הוא כלה מאליו.

(מדרש הנעלם)

אמרת השבוע

קח את הקרן

רבי ישראל מקוז'ניץ ישב ולמד את מסכת פסחים. כשהגיע למאמר חז"ל: "לא הגלה הקב"ה את ישראל אלא כדי שייתוספו עליהם גרים" - קם על רגליו, נשא עיניו למרום וקרא:

"ריבונו־של־עולם, אני אוהב אותך כמו תנא ואמורא, ואני מרשה לעצמי לעוץ לך עצה טובה - 'הרם קרן עמך', קח לך את ה'קרן' של עם־ישראל ואל תמתין לבוא ה'רווח', שיצמח מהגלות הקשה והארוכה. ה'קרן' של עם־ישראל אף היא יקרה מפז, קח אותה והבא מיד את הגאולה".

פתרון משולש

בלב נשבר עמד החסיד לפני רבו ותינה את מצוקתו: "בתי השתדכה, אך מניין אקח להוצאות החתונה?!".

הצדיק, רבי יעקב־יצחק הורביץ, הנודע בשם 'החוזה מלובלין', נשא עיניו למעלה ואמר: "עזרך מעם ה'. סע לעיירה פלונית והזמן חדר באכסניה המקומית. שם תשב ותלמד תורה, והקב"ה יזמן לך את הסכום הנדרש".

החסיד, איש יראי־שמים ודבק באמונתו ברבו, לא הוסיף לשאול. מיד הלך לביתו, ארז את חפציו ובלב מעודד יצא לדרך, אל העיירה שציין הרבי.

התאכסן היהודי באכסניה. עברו כמה ימים, והאורח אינו נראה עוסק בדבר־מה, אלא יושב בחדרו והוגה בתורה. הסתקרן בעל־הבית ופתח עמו בדברים.

סיפר לו החסיד כי 'החוזה מלובלין' שלחו לעיירה, כי כאן ימצא את מבוקשו, ומאמין הוא בדבריו בכל ליבו. השניים החלו להתקרב זה לזה ולשוחח על חייהם, ובעל האכסניה החל לספר לאורח את סיפורו:

"בעבר הייתי עשיר גדול אך באחת איבדתי את עושרי. זה היה לפני כעשרים שנה. חזרתי מעיר הירידים לייפציג, אחרי עסקה חשובה מאוד. ישבתי בביתי וסידרתי את השטרות והמטבעות, בצרורות שווים עם חותמות, ואותם הנחתי בארגז מיוחד.

"לפתע היה עליי לצאת לשוק. השארתי את הארגז פתוח ויצאתי. כעבור שעה קלה חזרתי והנה שוד ושבר! הארגז ריק, ואין סימן לאדם זר שהיה במקום.

"מיד נפל חשדי על משרתי. ניסיתי להוציא ממנו הודאה בגנֵבה, אך הוא טען שאינו יודע כלל מה אני רוצה ממנו. כך אבד לי עושרי. נשארה לי האכסניה שממנה אני מוציא את פרנסתי, ואיני מתאונן חלילה", סיים בעל־הבית את סיפורו.

בחצר האכסניה, בדירה קטנה, התגורר יהודי מלומד וחביב על הבריות, אשר בעל האכסניה לקחו ללמד את בניו בהיותם קטנים. כשגדלו הילדים, השאירו בעל־הבית לגור בדירה עם משפחתו, בהיותו ידידו הטוב.

בימי שהייתו של האורח במקום התוודע למלמד ונהנה להשתעשע עמו בשיחה תורנית. גם לו סיפר החסיד את מטרת בואו לכאן, ואת ציפייתו להתממשות דברי רבו.

יום אחד פנה המלמד אל האורח והציע לו לצאת עמו לטיול באוויר הצח. הרחיקו השניים לכת, והתיישבו על סלע במקום מוסתר.

פנה המלמד לחסיד ואמר: "יש לי הצעה כיצד תוכל להשיג את הסכום שאתה זקוק לו, אך אבקשך להבטיח לי כי תעשה כל אשר אבקש ממך". לאחר שהבטיח לו החסיד, פתח וסיפר:

"לפני שנים רבות לקחני בעל־הבית להיות מלמד לבניו. הכול היה טוב ויפה, עד שיום אחד נפל דבר. זה היה כעבור חמש שנים לבואי. באותו יום חזר בעל־הבית מעסקיו וסידר את כספו. באמצע יצא לשוק והניח את הארגז פתוח, עם כל צרורות הכסף.

"לא עמדתי בפיתויי היצר, ניגשתי לארגז, לקחתי את צרורות הכסף וטמנתים בביתי.

"רגע לאחר המעשה כבר התחרטתי חרטה גדולה ועמוקה, אך כעת נפל עליי פחד גדול להודות בכך ולהשיב את הכסף. לאחר מכן, כאשר ראיתי את זעקות השבר של בעל־הבית ואת המהומה שקמה, התחזקה אצלי ההרגשה שאם אודה בגנֵבה, זה יהיה חילול השם על שאיש כמוני יחטא בעוון חמור כזה.

"עברו הימים והכסף נשאר עמי עד היום הזה, צרור בצרורותיו וחתום בחותמותיו, ולא נגעתי בו כלל.

"עתה מבקש אני ממך כי תיקח את הכסף ממני ותחזירו לבעל־הבית. הלוא בך לא יחשוד כלל, שהלוא אורח אתה".

סיים האיש את סיפורו בקול שפוף ובלב נשבר ותלה עיניים לחות בחסיד. לאחר מכן הוסיף:

"אין לי ספק שכאשר תביא את הכסף לבעל־הבית, ודאי יגמול לך בעין יפה על השמחה שגרמת לו".

הסכים החסיד מלובלין לבקשת המלמד, ומיד העביר המלמד לידיו את צרורות הכסף הגנוב. בזהירות ובחכמה הביאם החסיד לאכסניה, וחיכה לשעת הכושר להיפגש עם בעל־הבית.

בבוקר יום המחרת ישב החסיד, כדרכו, בחדרו, והתעמק בדף גמרא. גם ביום הזה ביקר אצלו בעל־הבית ושאל לשלומו. ביקש החסיד מבעל האכסניה לספר לו שוב את הסיפור המוזר על הכסף שנעלם ממנו. מילא בעל־הבית את בקשתו, וכשסיים אמר לו החסיד: "יש באפשרותי לפעול שהכסף יוחזר אליך בשלמותו, אך בתנאי אחד"...

"מהו?", שאל בעל־הבית באי־סבלנות.

"עליך לתת לי תקיעת־כף שלא תחקור כיצד הגיע הכסף לידי", ענה לו האורח.

בעל־הבית התחייב לכך, ואז הוציא החסיד את צרורות הכסף זה אחר זה, ומסרם לידיו הרועדות של בעל־הבית. "אכן", מלמל האיש, "אלה הצרורות בדיוק כפי שצררתי אותם, והנה החותמות"...

נפל בעל־הבית על צוואר האורח ונישקו. "אין זאת", אמר בהתרגשות, "אלא שרבך ראה מרחוק, כי מסבב הסיבות יסובב על ידך להחזיר לי את אבדתי, שכבר התייאשתי ממנה".

נטל בעל האכסניה צרור ובו אלף רובל־כסף, ונתן לאורחו, באומרו: "קח לך את המגיע לך ביושר, ותוכל לחגוג את שמחת כלולות בתך בשמחה ובאושר".

כך, בברכה אחת, באו על מקומם שלושה דברים: מצוקת החסיד, אובדנו של בעל האכסניה ותיקון תשובה לנפשו של המלמד.

(לרגל תשעה באב, יום הסתלקותו של 'החוזה מלובלין')

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

הבית הנצחי

בית־המקדש השלישי שייבנה במהרה בימינו מתאפיין בקיומו הנצחי. הזוהר (חל' ג, רכא,א) אומר על הפסוק (תהילים קכז,א) "אם ה' לא יבנה בית שווא עמלו בוניו וגו'" – שהבית הראשון והשני היו "בניינא דבר־נש דלית ביה קיומא כלל" (=בניין מעשה אדם, שאין בו קיום כלל), ואילו הבית השלישי יהיה "בניינא דקוב"ה" (=בניינו של הקב"ה) ויתקיים לעד.

מאמרי חז"ל רבים קושרים את בית־המקדש השלישי עם קיום תמידי ונצחי. למשל, הגמרא (פסחים פח,א) מציינת, שאצל אברהם מוזכר מקום המקדש בלשון "הר" ("**בהר** ה' יֵראה"); אצל יצחק – בלשון "שדה" ("ויצא יצחק לשוח **בשדה**"); ואילו אצל יעקב הלשון הוא "בית" ("ויקרא את שם המקום ההוא **בית** א־ל"). המפרשים מסבירים, ששלושת הכינויים הללו (הר, שדה, בית) מכוונים לשלושת בתי־המקדש: הבית הראשון והשני הם בדוגמת 'הר' ו'שדה', שמסמלים התיישבות שאינה קבועה, ואילו בית־המקדש השלישי הוא בבחינת 'בית', שעומד בקביעות.

גילוי חד־כיווני

זה ייחודו של בית־המקדש השלישי, שבו מתמזגות שתי המעלות הנפרדות שהיו בבית הראשון והשני. אנו רואים הבדלים ניכרים בין שני בתי־המקדש הללו. בימי הבית הראשון הייתה התגלות גדולה של אור הקדושה בעולם. הוא נבנה בימי שלמה המלך, בשיא ההתגלות האלוקית ("קיימא סיהרא באשלמותא", כדברי הזוהר חלק א, קנ,א). בני־ישראל עמדו אז בדרגה רוחנית גבוהה ביותר, מכוחה של ההתגלות האלוקית שהאירה בעולם.

אולם חסרונו הגדול של הבית הראשון היה, שכל הגילויים האלוקיים באו מלמעלה, בלי שהעולם עצמו יהיה בשל ומוכן לכך. לכן לצד גילויי הקדושה הייתה אז התגברות עזה של עבודה־זרה, והיו נביאי־שקר וכו', מפני שהעולם עצמו טרם נזדכך ונתקדש. משום כך הבית הראשון חרב לבסוף.

בבית השני הייתה התמונה הפוכה. הוא לא נבנה בתקופת־זוהר של עם־ישראל. להפך, עם־ישראל היה נתון לממשלת אומות־העולם, ואף הדחף לבנייתו בא מאת גוי – כורש. גם מבחינת הגילויים האלוקיים הייתה בו ירידה עצומה לעומת הבית הראשון. חסרו בו חמישה דברים עיקריים (כפי שהגמרא מפרטת ביומא כא,ב) – הארון (עם הכפורת והכרובים), האורים והתומים, האש, השכינה ורוח־הקודש. לעומת זה, הייתה אז פעולה של הזדככות העולם מלמטה, ובני־ישראל עמדו בדרגת בעלי־תשובה.

משום כך התקיים הבית השני מעט יותר זמן מהבית הראשון, ואף־על־פי־כן נחרב לבסוף, שכן אין קיום נצחי להתעוררות מלמטה שאינה נתמכת בגילוי אלוקי מלמעלה. אמנם העולם נתעלה ונזדכך, אך מה שיש ביכולתם של בני־אדם להשיג בכוחות־עצמם הוא מוגבל, ולכן בסופו־של־דבר הקיץ הקץ גם על הבית השני.

מיזוג המעלות

גדולתו של הבית השלישי, שבו יתאחדו הגילויים הנעלים מלמעלה עם ההזדככות וההתעלות מלמטה. מצד אחד תהיה בו שלמות של ההתגלות מלמעלה, אפילו יותר מזו שהייתה בימי שלמה. מצד שני, הוא ייבנה אחרי תקופת הזיכוך וההתעלות של הגלות, שבה נתקדש העולם מלמטה ונעשה מוכשר לקבל את ההתגלות האלוקית שבאה מלמעלה. לכן יעמוד הבית השלישי לנצח־נצחים.

הבית השלישי מייצג אמת שלמה, ולכן היא תקרין גם על אומות־העולם. הגמרא (יומא שם) קושרת את הדברים עם הפסוק בישעיה (ב,ג): "והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה', אל בית אלוקי יעקב". הדגש הוא על "בית אלוקי **יעקב**" – שמציין, כאמור, את האמת השלמה, וזו מגיעה גם אל אומות־העולם.

פתגם חסידי

"לו היינו מאמינים באמת ובתמים בביאת המשיח ובגאולה הקרובה, לא היינו מחזיקים את ה'קינות' בביתנו מתשעה באב זה לתשעה באב הבא" (רבי מרדכי מלכוביץ')

להשיב למגורשים את כבודם

לוש שנים אחרי חורבן היישובים היהודיים בחבל עזה וגירוש עשרת־אלפים התושבים מבתיהם, מצבם של המגורשים עגום למדי. רובם מתגוררים בקראווילות קטנות ועראיות, ובניית בתי הקבע עדיין לא נראית באופק. רבים מהם טרם הצליחו למצוא עבודה והם אוכלים את שארית כספי הפיצויים. קשה גם התחושה שהציבור הרחב חזר לשגרת חייו.

רבים שכחו, אבל לא כולם. הרב **יוסף־צבי רימון**, העומד מאחורי 'תעסוקטיף', מוכיח שאם רוצים, אפשר למצוא פנאי גם למען מגורשי חבל עזה. הוא ר"מ בישיבת ההסדר הר־עציון, רב השכונה החדשה באלון שבות, ומחבר ספרי הלכה כמו 'שיעורי שביעית' ו'שיעורי הלכות שבת'. הוא מוזמן להרצאות ברחבי הארץ ומשיב על שאלות בהלכה המופנות אליו. ובכל־זאת הקים פרוייקט מיוחד לסיוע למגורשים, ועל פעילותו זו זכה באות הנשיא למתנדב לשנת תשס"ח.

האבטלה מציקה

"הגעתי לבתי המלון בירושלים, שאליהם הובאו המגורשים, כדי לעמוד על מצבם ולסייע", מספר הרב רימון. "נדהמתי לגלות שדברים בסיסיים לא הוכנו. איש לא חשב על פעילות לילדים שעברו טראומה, לא הייתה היערכות לספק כביסה נקייה, היו בעיות כשרות, שכן רבים מהמתיישבים הקפידו על כשרות למהדרין.

"ניסיתי לסייע, ועד מהרה ראיתי שאני טובע בים של פרטים קטנים. זיהיתי שהדבר המציק ביותר למגורשים היא הישיבה בבטלה, בהעדר תעסוקה. אלה בני־אדם חרוצים, שהיו רגילים לעבוד ולהתפרנס מעמל כפיהם, ופתאום נשארו מובטלים. התחלתי להתקשר למקומות תעסוקה. גייסתי לעזרתי כמה שכנים. אט־אט התברר שזו פעילות מורכבת מאוד, שאין אפשרות לעשותה מהבית, וכדי שתצליח, יש להקים משרד מסודר".

מציאת תעסוקה

כדי למצוא תעסוקה למגורשים היה צורך לממן לרבים מהם קורס הסבת מקצוע, לצד הערכה מקצועית על התחום המתאים לכל אחד ואחד. תחילה פנו אל המדינה, שתממן את הקורסים הללו. רק פניות מעטות בלבד נענו בחיוב, וכל היתר חייבו השגת מקורות מימון אחרים. בכך לא היה דיי. מי שרצו לפתוח עסק עצמאי היו זקוקים למימון ראשוני ועוד כהנה וכהנה, ובכל זה עזר 'תעסוקטיף'.

מהיכן הכסף? אומר הרב רימון: "יצאתי כמה וכמה פעמים לחו"ל לגייס כספים למטרה הזאת. כמו־כן אני מוסר הרצאות ברחבי הארץ, בנושא השנה השביעית. לפני כל הרצאה אני אומר לציבור, שאני מוותר על שכרי ושיתרמו למען אנשי גוש קטיף. ככה גייסנו כסף, אם כי רב החסר על הקיים".

750 איש ללא עבודה

כיום, שלוש שנים לאחר הגירוש, הצליחו הרב רוזן ואנשיו למצוא תעסוקה ל־850 איש ופתחו 130 עסקים פרטיים, שאותם ליוו בתחילת הדרך. אך לדבריו, "עדיין יש 750 איש מחוסרי עבודה, שכל יום שעובר מגביר בקרבם את הייאוש, ואנו נחושים למצוא להם מקום עבודה".

המעוניינים לסייע באיתור מקומות עבודה או במימון הפעילות יכולים לפנות למשרדי 'תעסוקטיף' בטלפון 072־212־7125, או באמצעות אתר האינטרנט שכתובתו www.jobkatif.org.il. זו הצדקה האמיתית –להחזיר לאנשים היקרים האלה את כבודם ואת פרנסתם.

הרב רוזן (מימין) מאות מהמגורשים עדיין מובטלים

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ליל תשעה באב

שאלה: כיצד נוהגים בערב תשעה באב בשבת?

תשובה: בשבת אחר־הצהריים רצוי לקיים את תפילת מנחה בשעה מוקדמת, כדי לאפשר לציבור לחזור הביתה בעוד־מועד ולקיים את הסעודה המפסקת בניחותא.

בסעודה המפסקת (שהיא למעשה 'סעודה שלישית') אין מגבלות על אכילת בשר ושתיית יין, אך חייבים להפסיק לחלוטין כל אכילה ושתייה בזמן השקיעה (באזור המרכז – 7:33).

עד צאת השבת אסור להכין מאומה משבת לחול, ואין להחליף בגדים ונעליים. כמו־כן עדיין אין יושבים על כיסא נמוך. מוצע לעסוק בינתיים בענייני החורבן בספר ירמיהו, או במסכת גיטין, במדרש איכה וכיוצא־באלה.

עם צאת השבת יש לומר: "ברוך המבדיל בין קודש לחול" (ללא שם ומלכות). לאחר מכן מברך כל אחד ואחד בביתו 'בורא מאורי האש' על אבוקה או שני נרות צמודים (אין מברכים על הבשמים, שיש בהם משום תענוג, "להשיב את הנפש". ההבדלה על היין תהיה רק מחר בערב). מחליפים את הבגדים לבגדי־חול ונועלים נעלי־בד. אפשר לחזור לבית־הכנסת ברכב.

רצוי לקבוע את זמן תפילת ערבית באיחור של כרבע שעה ויותר מצאת־השבת, כדי לאפשר לכולם להגיע בזמן, בלי לפגוע בקדושת השבת.

ביום ראשון בערב, לאחר סיום הצום (באזור המרכז: 7:59) ותפילת ערבית, נוטלים ידיים שש פעמים לסירוגין (כבקימת הבוקר), שוטפים את הפנים והפה, נועלים נעליים, ומבדילים על היין (ללא נר ובשמים). למנהג חב"ד מתחילים "הנה א־ל ישועתי", ואחרים מתחילים בברכת הגפן. רק אחר־כך אוכלים.

והבטיחו חז"ל: "כל המתאבל על ירושלים – זוכה ורואה בשמחתה".

מקורות: שו"ע או"ח סי' תקנו ונו"כ. פסקי תשובות שם, נטעי גבריאל בין המצרים ח"ב פרק צה, וש"נ.

מתארגנת קבוצה
להסרת משקפיים בלייזר
במרכז הרפואי אסותא אופטיק
ללא חיתוך הקרנית
מחיר קבוצתי חסר תקדים
בדיקת התאמה ללא תשלום
לפרטים: 0543041433

למה תרמתי לפדיון השבויים?
15,221 אנשים!
כבר שמעו את התשובה המוקלטת
בקו חינם: 1800-500-850
חשוב שגם אתה תשמע!
ארגון פעילים "יד לאחים"

מאמינים בביטוח כהלכה
קרנות פנסיה וביטוח מנהלים * קרנות גמל והשתלמות בתשואה גבוהה * ביטוח בריאות משפחתי במסלול זהב * ביטוח שיניים מהיום להיום * ביטוחי רכב ודירות * ביטוח ספרי תורה ובתי כנסת
ביטוח דתי חרדי ישיר
גפן בס"ד
077-444-7777

אלפי הורים מרוצים:
חינוך חב"ד נותן יותר
ממלכתי דתי
מצוינות • ערכים • נשמה
להרשמה: 1599-500-220
www.reshet.org.il